

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 12 stycznia 2024 r.

Poz. 324

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P- II.4131.2. 365 .2023 WOJEWODY PODKARPACKIEGO

z dnia 9 stycznia 2024 r.

Na podstawie art. 85, 86 i 91 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.), art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn.zm.)

STWIERDZAM NIEWAŻNOŚĆ

- §5 ust. 2 ,
- §8 ust.1 w zakresie sformułowania „ w szczególnie uzasadnionych przypadkach” ,
- §8 ust.2 ,
- §9 ust.2 , w zakresie sformułowania „ do dnia 15-go każdego następnego miesiąca”

Załącznika do uchwały Nr LXXV/886/2023 Rady Miejskiej w Głogowie Małopolskim z dnia 30 listopada 2023r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze , specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi i usługi sąsiedzkie szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat, jak również trybu ich pobierania na terenie Gminy Głogów Małopolski

Uzasadnienie

Rada Miejska w Głogowie Małopolskim podjęła uchwałę Nr LXXV/886/2023 z dnia 30 listopada 2023r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze , specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi i usługi sąsiedzkie szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat, jak również trybu ich pobierania na terenie Gminy Głogów Małopolski.

Przeprowadzone przez organ nadzoru czynności nadzorcze pod względem legalności przedmiotowej uchwały wykazały, że wskazane w sentencji uchwały zapisy w sposób istotny naruszają obowiązujące w tym zakresie przepisy .

Ramy prawne, które legitymują organ uchwałodawczy do podjęcia niniejszej uchwały w tej materii zawarte są art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Stosownie do tego przepisu rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.

Stanowienie aktów prawa miejscowego , a takim aktem jest badana uchwała wymaga wykonania dyspozycji ustawowej w całości, aby taki akt mógł zostać uznany za zgodny z prawem. Niewypełnienie w całości dyspozycji przepisu upoważniającego lub przekroczenie jego zakresu stanowi naruszenie art. 7 Konstytucji, zgodnie z którym organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Jest to jedna z podstawowych zasad polskiego systemu prawnego. Oznacza ona, że organy władzy

publicznej mogą działać tylko na podstawie prawnej, a normy prawne określają ich kompetencje, zadania i tryb postępowania, wyznaczając jednocześnie ramy ich działania.

Nie ulega wątpliwości, że organ administracji publicznej jakim jest rada gminy jest zobligowana do przestrzegania ściśle zakresu upoważnienia ustawowego do stanowienia przepisów prawa miejscowego, a zatem wszelkie jej działania muszą znaleźć oparcie w konkretnych regulacjach prawnych, przyznających jej określone kompetencje, których winna precyzyjnie wypełniać.

W § 8 ust. 1 załącznika do uchwały Rada Miejska postanowiła, że w szczególnie uzasadnionych przypadkach może nastąpić częściowe lub całkowite zwolnienie z odpłatności wynikającej z tabeli zwłaszcza ze względu na :

- a) konieczność korzystania z usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych przez więcej niż jedną osobę w rodzinie,
- b) obciążenia obowiązkiem ponoszenia odpłatności za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej , środku wsparcia lub innej placówce opiekuńczej
- c) konieczność ponoszenia udokumentowanych wydatków związanych z leczeniem i rehabilitacją,
- d) samotne wychowywanie małoletnich dzieci,
- e) zdarzenie losowe,
- f) ukończenie przez osoby objęte usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi 90 lat
- g) w szczególnie uzasadnionych przypadkach gdzie nieudzielenie bezpłatnej pomocy mogłoby zagrażać życiu.

Określenie: "szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat", o którym mowa jest w art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej oznacza, że warunki te powinny być określone w sposób szczegółowy i jednoznaczny. Muszą być zatem, jako warunki szczegółowe, ustalone odrębnie dla zwolnienia całkowitego i częściowego. Przywołany zapis uchwały w § 8 ust. 1 nie wypełnia dyspozycji art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej. Nie pozwala on na jednoznaczne stwierdzenie, jakie są warunki częściowego, a jakie całkowitego zwolnienia od opłat, albowiem takie same są przesłanki do zwolnienia częściowego i całkowitego.

W § 8 ust. 1 Załącznika do ww. uchwały rada zastosowała wyrażenie „ w szczególnie uzasadnionych przypadkach” , który wskazuje , iż mogą zostać wprowadzone inne, niż podane w uchwale przypadki uzasadniające zwolnienie z odpłatności. Taki zapis stoi w sprzeczności z upoważnieniem ustawowym udzielonym radzie gminy na podstawie art.50 ust.6 ustawy o pomocy społecznej, który jednoznacznie stanowi, że rada winna określić szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia. Przyjęty bowiem zapis może prowadzić do sytuacji, w której organ wydający decyzję będzie miał możliwość zastosowania według własnego uznania innych przesłanek, na co art.50 ust.6 ww. ustawy nie zezwala.

Ponadto w § 8 ust.2 Załącznika do przedmiotowej uchwały rada wskazała podmiot, który wydaje decyzję administracyjną dotyczącą zwolnienia z ponoszenia opłat i na podstawie jakich dokumentów . Tymczasem kwestię tą rozstrzyga art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Z kolei zawarte w § 9 Załącznika omawianej uchwały sformułowanie "w terminie do 15 dnia każdego miesiąca za miesiąc ubiegły " wykracza poza delegację ustawową do określenia trybu pobierania opłat, o którym mowa w art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej. Określenie to w żadnym razie nie stanowi o trybie pobierania opłat, ale o terminie ich pobierania.

W § 9 ust.2 Załącznika ww. uchwały rada postanowiła, że za miesiąc, w którym nastąpiła śmierć świadczeniobiorcy wydatki za usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze i pomoc sąsiedzka nie podlegają zwrotowi. Zdaniem organu nadzoru tak przyjęty zapis wykracza poza zakres upoważnienia ustawowego, gdyż rada nie jest właściwa do regulowania tej kwestii w akcie prawa miejscowego.

Ponadto w § 5 ust.2 Załącznika do przedmiotowej uchwały Rada postanowiła, że niedozwolone jest realizowanie pomocy sąsiedzkiej wobec osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne lub świadczenia opiekuńcze. W ocenie organu nadzoru taki zapis budzi wątpliwości.

W uzasadnieniu do projektu ww. ustawy zmieniającej z dnia 28 lipca 2023 r. (druk sejmowy IX.3281) wskazano , że w przypadku realizacji przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich, rada gminy w uchwale określającej szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze (w

tym także świadczone w formie usług sąsiedzkich) i specjalistyczne usługi opiekuńcze (z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi) oraz szczegółowe warunki zwolnienia od opłat i tryb ich pobierania, określi także dodatkowo szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich (np. czy będą to usługi "uzupełniające" usługi świadczone przez opiekunki środowiskowe, czy będą one przyznawane w pierwszej kolejności osobom pozbawionym usług opiekuńczych w ogóle), wymiar (który może zostać wskazany także jako minimalny lub maksymalny) i zakres usług sąsiedzkich (przy założeniu, że czynności wykonywane w ramach tej usługi nie będą wymagały specjalnych kwalifikacji), a także szczegółowy sposób rozliczania wykonywania usług sąsiedzkich (np. przez wskazanie, czy wynagrodzenie będzie płatne ryczałtowo, czy za godzinę pracy).

Mając na uwadze wyżej wskazane naruszenia art. 50 ust.6 ustawy o pomocy społecznej, stwierdzenie nieważności uchwały Rady Miejskiej w Głogowie Małopolskim Nr LXXV/886/2023 z dnia 30 listopada 2023r. w części określonej w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie ul Kraszewskiego 4 A za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego w terminie 30 dnia od daty jego otrzymania.

z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO

Mariusz Jabłoński
Dyrektor Wydziału Prawnego i Nadzoru